

MV
May 8
XV-61 e

HUNGARY

<u>INDUSTRY</u>	/1700/
Power	/1712/
<u>POLICE</u>	/2300/
Political Police	/2304/
<u>MISMANAGEMENT</u>	/0903/
<u>TOWNS</u>	/3802/

SZEGED TRANSFORMER STATION.

SOURCE FRANKFURT: Confidential "C."

DATE OF OBSERVATION: Summer 1955.

ENGLISH SUMMARY: See the headline, please. This report gives interesting details on the strict political police control over the transformer station.

EVALUATION COMMENT: The "Long Distance Power Transmission Enterprise" described in this report is known from the Hungarian daily press /see e.g. "Szabad Nép" of July 24 1954./ WELS RFE Item No. 9332/55 supplied background details on the relations between the regional power stations which supply power to the national network, on the transformer stations which adapt high voltage to local needs as well as on AVH control over the distribution of power.

+ + +

Az Országos Villamostávvezeték Vállalat /OVIT./ építi és üzemben tartja a 35-120 kilovoltos villamosáramot szállító országos távvezeték-hálózatot, az országos erőművek /Mátravidéki, INOTA-i, KOMLÓ-i etc./ által fejlesztett áramot a helyi áramszolgáltató vállalatok /például a Délmagyarországi Áramszolgáltató Vállalat, DÁV./ területére szállítja és 22-10 kilovolttra letranszformálja az áramszolgáltató vállalatoknak átadja. A 22-10-6 kilovoltos áramot szállító távvezetéseket a helyi áramszolgáltató vállalatok építik.

Az OVIT-nek a Délmagyarországi Áramszolgáltató Vállalat területén SZEGED-en és BEKÉSCSABAN van transzformátor állomása.

/more/

SZEGED 110 kilovoltos áramot kap az országos távvezetékből. A leágazás KECSKEMÉTről van. A SZEGEDre jövő áramot a Mátravidéki és a KOMLÓ-i Erőmű fejleszti. SZEGED város másik áramforrása a helyi erőmű. Az országos és helyi erőművek között szoros együttműködés van. Ha valamelyik országos erőműnél üzembiztos áll be, a legközelebbi helyi erőművek "betáplálnak" az országos távvezetékbe.

Az OVIT SZEGED-i transzformátor /trafó/ állomása az Öthalmi úton van. A trafóállomás 110/22 kilovoltos transzformátorait a csehországi Skoda gyár építette. A gépek beszerelésén 1950 január-június között 20 csehszlovák szerelő dolgozott. Magyar szakértők megállapítása szerint a Ganz Villamossági Gyár transzformátorai sokkal jobbak a Skoda gyárbeli trafóknál. A transzformátor állomás áram- és feszültségváltóit a magyar Transzvill készítette. Többször előfordult, hogy a feszültségváltók villámcsapás vagy gyártási hiba miatt felrobbantak.

Az OVIT SZEGED-i transzformátor-állomásának nyolc alkalmazottja van: egy vezető, három elektrikus, három segédelektrikus, egy segédmunkás.

Az elektrikusok havi bruttófizetése 900-1300 forint között mozog. A fizetés magva a 3.60 forintos órabér alapján számított alaphér, amihez a veszélyességi pótlék, éjjeli szolgálati- és túlóra pótlék /havonta változó mértékben/ és 25 százalékos prémium járul.

Strict ÁVH Control Over the Transformer Station.

Az OVIT SZEGED-i transzformátor-állomását a helyi "kék" ÁVH szoros ellenőrzés alatt tartja. Zivatar esetén az áram automatikusan lekapcsolódik. A trafóállomás személyzete az áramot körülbelül három perc múlva visszakapcsolja. A három perc azonban alig telik el anélkül, hogy a helyi "kék" ÁVH ne telefonálna részletes magyarázatot kérve az áramkiesés okáról. Minden valószínűség szerint a SZEGED-i üzemek "mozgósítják" az ÁVH-t a trafóállomás ellen.

A transzformátor állomás 1955 májusában bejelentette a VEGyipari és Energiaügyi Minisztériumnak, hogy egyik vasárnap reggel 7-től délután 4-ig karbantartási munkálatok miatt leáll. A Minisztérium jóváhagyta az üzemszünetet. A trafóállomás az áramszolgáltatás szüneteléséről a vasárnap is dolgozó helyi üzemeket /például SZEGED-i Textilművek, Kendergyár/ a leállás előtt két héttel értesítette. A leállás napjának reggelén, alighogy az áram kimaradt, megszólalt a telefon s az érdekelt gyárak egymás után érélyes hangon tiltakoztak az áramszolgáltatás szünetelése miatt. Követelték az áram bekapcsolását azzal, hogy "békeműszakot" akarnak tartani. A trafóállomás személyzete

/more/

azonban a Minisztérium engedélyére hivatkozva megtagadta a kérés teljesítését. Hamarosan újra csengett a telefon s előbb a városi pártszervezet, majd a "kék" ÁVH. jelentkezett, hogy megismételje a gyárak kérését. A trafóállomás személyzete azonban a minisztériumi engedély birtokában ezt a "puhítási" kísérletet határozottan visszautasította. Végülis a pártszervezet felhívta a Minisztériumot, mely a nyomásnak engedve, utasította a trafóállomást az áram bekapcsolására.

End